

ELŐFIZETÉS

BÉLYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre ... 180 Lei.

Fél évre ... 90 Lei.

Egy negyed évre 45 Lei.

Egy hóra ... 15 Lei.

Hirdetések
árszabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egyesülé-
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 889.

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Vállalat

Bulvardul Regele Ferdi-
nand I. (József főb.-ut) 22

TELEFON-SZÁM 184.

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szombat, szeptember 10

Nem szűnik meg
a határvonat.

A városban néhány nap óta az a hír terjedt el, hogy a közlekedésügyi minisztérium az Arad-Lökösháza között közlekedő határvonatot további intézkedésig beszüntette. Tekintve, hogy a határvonat a külföldi, különösen a magyarországi személyforgalom lebonyolítását igen szerencsésen megkönnyítette, érdekesnek tartottuk megkérdezni az aradi vasutigazgatóságot, hogy tényleg küldött-e ilyen rendeletet a bucurestii közlekedésügyi miniszter. Kérdésünkre a vasutigazgatóság illetékes tényezői kijelentették, hogy a határvonat beszüntetéséről elterjedt híreknek semmitéle alapjuk nincsen és sem a közlekedésügyi minisztérium, sem a bucurestii vezérigazgatóság ilyen rendeletet nem küldött az aradi üzletvezetőségnek.

Háromszáz vagon.

(A vasutügyi konferencia Aradért)

A napokban ért véget Bucuresztiben a CFR. vezérigazgatóságának konferenciája, amelyen a vasut több fontos beíró ügyén kívül az üzletvezetőségek vagonellátásáról is tárgyaltak. Tekintve, hogy az aradi vasutigazgatóság hosszú idő óta csak a legminimálisabb vagonparkkal rendelkezik, fontosnak tartottuk ma az aradi vasutigazgatóságnál érdeklődni, hogy a bucurestii vasutügyi konferencia ezen a téren milyen mértékben fogja javítani a helyzetet. Mihailovicu Sándor aradi vasutigazgató a következő nyilatkozatot tette:

— A vasutigazgatósági megbeszélések alapján a központi vezérigazgatóság belátta, hogy oly kis vagonállománnyal, amellyel az erdélyi és köztük az aradi vasutigazgatóság rendelkezik, sem a meginduló exportot, de még a belföldi teherforgalmat sem lehet lebonyolítani. Ezért hívta össze a bucurestii vezérigazgatóság az üzletvezetőségek konferenciáját, amelynek eredményéről éppen ma kaptam meg a hivatalos értesítést. Eszerint az aradi vagonkiutalásokra vonatkozólag olyan megegyezés jött létre, hogy Arad az áruforgalom lebonyolítására 300 új vaggont kap. Tekintetbe véve, hogy a konferencia a clujf vasutigazgatóságnak 6000 vaggont bocsát rendelkezésére, továbbá hogy a vezérigazgatóság ré-

széről történi ismételt ígéretek ellenére is ez az első új vaggonszállítmány amit kapunk, a 300 v-

gont is kevésnek tartom a hatáskörünkbe tartozó erős áruforgalom lebonyolítására.

A házbértörvény rendeleti utasítása.

(A háztulajdonos fizeti az adót. — Hogy kell kiszámítani az új lakbért?)

Az új lakbértörvény, mint általában az utóbbi időben megjelent törvények és rendeletek sok vitára adott alkalmat Aradon. Most érkezett Aradra az új lakbértörvény végrehajtási utasítása, de még ez sem derített a laikusok előtt teljes világosságot a lakbértörvény utvesztőiben. Még a mai napig sem tudják azt, hogy milyen alapon kell kiszámítani a házak 1914-es értékét, amely azután az új lakbért megállapítása alapjául szolgálja. Még nem volt tisztázva az sem, hogy ki fizeti a lakbér jövedelmi adót: a lakó vagy a háztulajdonos? Illetékes helyen beható vizsgálat alá vették az új lakbértörvényt és a reá vonatkozó végrehajtási utasítást, amelyből sikerült megállapítani a következőket:

(Mennyi lakbért kell fizetni?)

Ha valaki 1914-ben 480 korona évi lakbért fizetett, (a korona akkor egyenlő arányban állt a lejellel, tehát a korona mindenütt egyenlő értékben számítható a lejellel), akkor ennek a 480 koronának házbéradója 67 korona és husz fillér volt. A 67 korona és 20 fillérnek a százszorosa képezi

az épületrész akkori értékét. Ennek a házrésznek adóalapját kiszámítva 6720 korona, azaz leí az értéke. A lakbértörvény szerint az 1921. évi értéket kell venni, amely a régi értéknek a két és félszerese, vagyis 16800 lei. A jelenlegi értéknek 6 százalékát van joga követelni a háztulajdonosnak lakbér címén. Tehát, ha valaki 1914-ben 480 korona házbért fizetett, 1008 lei lakbért követhet tőle a háztulajdonos.

(Ki fizeti a házbéradót?)

A házbéradót a háztulajdonos tartozik fizetni. Kivétekt képez az az eset, amikor a kincstár képviselője úgy találja, hogy egy lakástörvény, vagy valamely törvényes megszorító rendelet nyomása alatt, vagy a háztulajdonos akarataiból aránytalanul olcsóbban adatott bérbé, mint amennyi annak a tényleges bérértéke. Ez esetben a tényleg élvezett bér után a háztulajdonos, az értékülönbözöt után pedig a lakó köteles fizetni a lakbérjövédelmi adót. Így végleg elintézés nyert az a kérdés, hogy kinek kell fizetnie a házbérjövédelmi adót?

Bécs elégedetlen a jegyzék miatt.

— A magyar kormány válaszol. — A csehek köszönetben. —

PRÁGA. Cacek tábornok, a cseh vezérkari főnök Mitterhauser francia tábornokkal a cseh-magyar határra utazott a csapatok megszemlélésére. A francia tábornok, mihelyt Párisba vissza tér, jelentést tesz a nyugatmagyarországi kérdéssről.

HÁGA. A nyugatmagyarországi kérdést illetőleg a külföldi sajtó, amely eleinte a bécsi lapok befolyása alatt állott, most már meg van győződve a magyar kormány készségéről, hogy kedvezően tárgyaljon. Az amerikai, angol és francia sajtó elintéztnek véli az ügyet. A hollandi lapok budapesti jelentéseket közölnek. A hangulat Magyarországon iránt kedvező.

BÉCS. A Wiener Tagblattnak jelentik Kirchschiagból: Az osztrák birodalmi őrség és a csendőrség megtisztította a fekelőktől a magaslátokat. Bécsuhelyről jelentékeny csapatok érkeztek. Kirchschiagban megjelent egy angol és egy amerikai ezredes, akik megszemléltek a hadállásokat. Ezt megelőzőleg Hallier tábornok Kirchschiagban szemlétartott volt.

BÉCS. A lapok általában elégedetlenek az antant-jegyzékkel. Azt írják, hogy a jegyzéknek nincs ultimátum színezete, noha az antant Németországgal szemben nem inkarkodott az ultimátumokkal. Kételkednek abban, hogy a jegyzék hangja Magyarországon valami befolyást keltene és azt hangoztatják, hogy erősebb hangra lenne szükség.

SOPRON. Az itteni lakosság körében elkeseredést keltett a jegyzék. Általános a vélemény, hogy a jegyzék már nem változathat a tényeken és a helyzeten. A kormányhoz közel álló körök úgy tudják, hogy gróf Bánffy Miklós külügyminiszter válaszol a demarsra és a válaszijegyzékben kifejezi, hogy a sajnálatos eseményekért a magyar kormányt semmiféle felelősség nem terheli. Az összeütközések mindenütt már átadott területen történtek, szóval magyar katonaság vagy csendőrség sehol sem vett részt és az osztrákoknak ellenálló lakosságot semmi formában sem támogatja. A megszállva tartott zónában teljes a rend. A válaszijegyzék újból hangsúlyozni

fogja az Ausztriával szemben fenn álló anyagi követelések jogosságát és azt, hogy az átadással a követelések veszélyeztetve vannak. A jegyzék amár reményének ad kifejezést, hogy a nagykövetek tanácsa még egyszer fontolóra veszi a magyar álláspont helyes, kétségbevonhatatlan igazát.

SOPRON. Nagymartonban az osztrákok erőszakosan németesítettek és a magyar feliratok helyett német feliratokat tűztek ki. A nép bizalmatlan és csak magyar pénzért ad el. Az osztrák hivatalnokok ezért elégedetlenkednek. A vendéglőkben egy adag gulyás hatvan korona.

BERLIN. Illetékes antant-tényezőik kijelentése szerint egyelőre valószínűtlen, hogy Nyugatmagyarország katonai átvételét antant-csapatok végezzék.

SOPRON. A szövetségi tábornoki bizottság elnöke a következő táviratot intézte gróf Sigray Antal magyar főkormánybiztoshoz:

— Indokoltnak tartom irásban is közölni Nagyméltóságod előtt tett kijelentésemet. Felhatalmazom annak megcáfolására, mintha Kirchschiag megtámadásánál katonaruhába öltözött harcosok szerepeltek volna. A támadók felfegyverzett falusiak voltak: Ferrario tábornok, a szövetségi tábornoki bizottság elnöke.

A gabonaneműek vásárlásának szabályozása.

A minisztertanács augusztus 17-én kelt 2242 és 2243. számú határozatával szabályozta az összes gabonaneműek vételét és eladását. A szeptember 2-án kelt Monitor Oficial 121. száma közli a végrehajtási utasítást, mely szerint bucurestiben egy felső vásárló bizottság létesült és ennek fennhatósága alatt működik minden vármegyében egy megyei vásárló bizottság. A vármegyei bizottság gondoskodik elsősorban a lakosság és hadsereg ellátásáról és másodsorban a bellegysztás és export céljaira egyedül jogosított a felesleges vásárlására. Ugyan csak az utasítás tartalmazza a maximális árakat, még pedig búzánál 18-19.000 leig vagononként a termelőnél és 19-20.000 leig a vasuti vagonokba berakva.

Az összes vasuti szállítások korlátozása is kimondatott és a gabonaneműek vasuton csak a vármegyei bizottság engedélyével szállítható.

A vármegyei bizottság a prefektus ur hazaérkezéssel nyomban megkezd működését.

A maximális árak eltörlésének hatása a piacra.

(Minden megdrágult. — Hacker Mór nyilatkozata.)

Hacker Mór, akit a polgármester a kávéházi, vendéglői és piaci árak ellenőrzésével bízott meg, a maximális árak eltörlésének a piaci árakra bekövetkezett hatásáról a következőket mondotta az *Aradi Közlöny* munkatársának:

— A maximális árak eltörlése óta a piaci árak erősen emelkedtek. Ennek fő oka a közönség fegyelmetlensége, amely a vásárlástól akkor sem tartózkodik, ha a kofa az élelmickekért, a gyümölcsért a legtulzottabb árakat követeli is. A maximális árak felfüggesztése előtt a gazdag ur-asszonyok, — de vonatkozik ez főleg a hadimilliomosokra, — azt panaszták, hogy azért, mert az árakat megmaximálták, minden eltűnt a piacról. Ezzel szemben kijelentem, hogy minden volt *kapható korlátlan mennyiségben*, kivéve a paradicsomot és az uborkát, amit a szárazság miatt csak kisebb mennyiségben hozhattak be. A legszembeszökőbb a zöldség, tejtermékek és a majorság árának az emelkedése. A hizott liba és ruca különként 9 leire volt maximálva, ma már 13 lei. A csirke 10—12 lei volt, ma 14—18 lei, a vöröshagyma kilója 2 lei volt, ma 5. A tojás ma 55—60 bani, pedig nemrég csak 40 bani volt. A zöldség kilójának maximális ára 3 lei volt, ma lelketlen kofák egy 10 dekás csomóért 1 leut kérnek, tehát eszerint 10 leiért adják ma kilóját. Az alma, körte ára a kétszeresére emelkedett, az I. rendű 2 leire volt maximálva, ma 3.50 és 4 lei. A burgonya ára 1 leiről 1.25-re emelkedett. A mézárások és hentesek is indokolatlanul emelték az árakat, így például a disznóhus árát a maximálás megszüntével rögtön

12 leire emelték fel; 1 kg. tepertőt, melynek maximális ára 6 lei volt, ma 14 leiért adnak. Egy szegényebb ember, aki vacsorára 25 dkg. tepertőt vesz, 3 lei 50 banit kell hogy érte fizessen. Holott már egy elsőrendű étteremben 3 leiért egy borjupörköltet kaphat. A marha ára a maximálás megszüntése óta is folyton esett és ennek dacára még ma is 6 leiért adják az I. rendű marhahúst. Máris siránkozó hangokat hallunk főleg a középosztály részéről, hogy a mai drágaságban nem tudnak a fizetéseikből kijönni. Más országokban, ahol fegyelmettebb a fogyasztó is, az eladó is, ott lehet a maximális árakat felfüggeszteni, de nálunk ez csak rossz szolgálatot tett. A hatóság így, — bár mindent elkövet a túlzásba menő kofák megrendszabályozására, — véget nem vethet az árak emelkedésének. Minden kofa mögé rendőrt nem állíthatunk. Ugy értesülők, hogy irányárakat fog a főpolgármester ur életbeléptetni, ami bizonyára le fogja szorítani a mai indokolatlanul magas piaci és lusiárakat.

Hacker árelőző főbiztos példával jár elől, amennyiben ma már följelentést tett az ügyészségen egy kofa ellen, aki 10 deka zöldséget 1 leuért akart eladni.

Irodalom és művészet.

* **Falu rossza.** Hattyu lesz a holnap vasárnapi két előadás. Délután a Falu rossza népszínmű kerül színre a rendes elsőrendű kiosztással, míg este nyolc órákor a Hattyu negyedik előadása lesz B) bérletben.

* Szulamith daltétele teljesen új betanulással kerül hétfőn este színre. A darabban előforduló Col Nidre drámai énekkel Róna Dezső igazgató fogja énekelni, ki a daltételekben a főpap szerepét e dal

előadása miatt vállalta el. A többi főszerepeket Z. Várady Margit, Szeghő Lili, Ladiszlav, Sebestyén Jenő, Faludy K., Ács M. stb. játsszák. A daltételeket Csányi Mátyás karnagy tanította be és vezényli.

* **Beestelenek.** Kedden mutatkozik be Kallós József jellemszínész *Rovetta Beestelenek* című színművében. A darab főszerepét Kallós József játssza, ki egyszerűsége befűti a rendező a darabot. Az előadásban nagyobb szerepeket játszanak még Csige Böske, Gümöry Emma, Gajdzsinszky Irén, Faludy K., Darvas Ernő, Selmeczi és Ács stb.

* **Az operett-személyzet** a jövő héten színre kerülő Offenbach újodásra készülő, amely újodás majdnem a társulat összes tagjait foglalkoztatja.

* **Jegyek** az összes előadásokra a napali pénztárnál a mai naptól kezdődőleg d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5-ig válthatók.

MOZI. * **Sportfilm az Apollóban.** A Pathé-filmgyár rendezésében nagyszerű ötfelvonásos sportfilm kerül szombaton bemutatásra az Apollóban, amely a londoni Drury Lane-színház szenzációja. A kép kiállítás, diszlelézése valamint a szereplők nagy művészete egy egészen különleges élvezetet ígérnek. A film cselekménye egy loverseny körül játszódik le. Woldstock lord nőtársó reménye a Lady Love nevű lova, amelynek győzelmére alapít mindent. A lord Conobah nagyvállalkozó leányának jegyese, míg a menyasszony nővére Joe Lee egy boxbajnokot lüktet ki. Carter egy lezúllott nemes nagy összegekkel fogadja meg Joe ellenfelét és hogy a siker biztos legyen, elakarja csábítani. Míntan ez nem sikerül, allatát csempésztet Joe poharába. Helyette azonban a lord indul és a versenyt megnyeri. Most a póruljárt kalandor a lord lovának győzelmét akarja megakadályozni, s ezért ellopja a verseny napján a lovat. Sikerül azonban a nyomára jönni és a fő idejébe a versenyhez érkezik és győz. A kép vége a két pár menyegzőjével végződik. A felvétel, amely már tárgynál fogva is nagy érdeklődésre számíthat, roppant élvezetes és egyszerű szórakozást nyújt. Szombaton mutatja be az Apolló és vasárnap, hétfőn tartja műsorán.

* **Új műsor az Urániában.** Egy gyönyörű Pathé-film van szombattól kezdve az Uránia műsorán, amely *Erköcsi öngyilkosság* címen kerül bemutatásra. A hatfelvonásos társadalmi dráma, amely-

nek meséje az álmok és az arany hazájában, Kaliforniában játszódik le, páratlanul álló és fondortalos cselekményével igényel nagy sikert. Corwington vagyos kaliforniai boldogan él két gyermekével. Reá veti ki hálóját Fny Hopa kalandornő akinek sikerül is befurakodnia a családba és Corwingtonmal feleségül véletlenül magát. A ház boldogsága ellünik. A leány, Beatrice végül is miután nem tudja mostohaanyja és annak társaságát elviselni, elhagyja a házat, a fiu pedig a sok tanulásba megbetegszik, egy izben agyonlövö az asszonyt. Éppen akkor, amikor Corwington anyagilag tönkre ment. A tönkrement ember Newyorkba megy és egy mulatóban kap alkalmazást, mint reklámhordó. Itt tanulja leánya egy egyszerű cselekedetének, ami visszaadja a család boldogságát. A kitűnő kép szombaton, vasárnap és hétfőn megy az Uránia műsorán.

OOOOOOOOOO

Elhelyezik

a románul nem tudó vasuti tisztviselőket.

Nemrég megírta az *Aradi Közlöny*, hogy a CFR. vezérigazgatóságának rendelete folytán a vasutnál a hivatalos nyelv szeptember 1-től kezdve a román. Tekintve, hogy az esküt letett tisztviselők között rendkívül sok olyan alkalmazott van, akik maig sem tudták elsajátítani a román nyelvet, a CFR. bucurestii igazgatósága értesítette az aradi üzletvezetőséget, hogy azokat a tisztviselőket, akik az esküt letették, de a román nyelvet még nem sajátították el, hat hónapra Óromániába helyezik. Ennyi idő alatt az áthelyezett tisztviselőknek alkalmuk lesz a román nyelvet a hivatalos érintkezés formájában is tökéletesen elsajátítani. A hat hónap letelte után az áthelyezett erdélyi tisztviselők ismét visszakapják régi állásukat.

— **Az állami tanítók fizetése.** A tanfelügyelőségen nyert értesülésünk alapján tudomására hozzuk az állami tanítóknak, hogy szeptember havi illetményüket már az eddigi szokástól eltérően felvehetik.

Az aradi diákok között.

(Pillanatfelvételek a siba tárgyalásról.)

Megérkezünk a felsővárosba. Már messze elmaradtak mögöttünk a városrész utolsó, elmosódott sziluettjei és lassanként feltűnik a hatalmas barakktábor. Körös-körös szürke bódék terebélyesednek, közöttük lassan sétáló szuronyos örök, az ajtók előtt ismerős aradi apák és anyák türelmetlenkednek, hogy mikor engedik már ki néhány percnyi beszédre szeretetteiket.

Bemegyünk az egyik bódéba. Kopott asztalok, székek, prices. Határozott diákhangulat. A fiuk arcán általában nem látszik meg a sok hónapos várakozás és a feszült aggodalom. A fiatalság nevető varázsa szűrődik ki élénk szemükből. Amidőn beléptünk, mind körénk sereglött. Mikor megtudták, hogy mi járásban vagyunk, hogy miink vagyunk azok, akik ismerőseikkel egész Arad városával tudatjuk az életüket, a sorukat, láthatóan megörültek. Az egyikük — Pálffy Endre — ezt mondta:

— Eddig úgy gondoltam, hogy a Közlönyben akkor lesz benn először a nevem, mikor leteszem a maturát... majd egy pillanatra könybe lábadt érdekes zöld szeme. Egy jómegjelenésű fiatalember: Iszlay Dezső elmondotta, hogy a barakktábor állandó unalmát birkózással, ének léssel, kártyával és különböző társasjátékokkal enyhítik.

Azután valamennyien, ugylát-szik, megszokott témájukról: a patkányokról és a poloskákról kezdnek élcélni. Baky Károly vidáman mondta: — Elvégre társaság nélkül még éjjel sem lehet meg az ember! Az idő mulik. Tovább megyünk, mert már az örök akik felsőbb utasításra kalauzónak bennünket, türelmetlenkedni kezdenek.

Amint végigmegyünk a szomorú barakkutcán. Röpködő dal-foszványok, vidám kacagások, amott egy szájharmónia melancholikus muzsikája szűrődik ki. Egy pillanatra valahogy mi is megkönnyebbülünk, amikor látjuk, hogy a fiatal, kacagó életék milyen gondtalanul, milyen könny-

nyedséggel siklanak át az életgöngyökön.

Micelescu ezredes, tárgyalási elnök csenget. Kezdődik a tárgyalás. A gyermekeket már előbb felvezették a szuronyos örök a törvényszéki tárgyalóterembe, a hol katonás sorrendben vonultak be. Az esküdttanács: az ezredes, két őrnagy, két százados, köztük a királyi biztos, vizsgálóbíró főhadnagy és a katonai törvények értelmében a bírósághoz kirendelt közlegény. A legnagyobbbészti szülők és odaváló rokonokból és ismerősökből álló hatalmas közönség zsufolásig megtöltötte a termet. A hátsó részen hat pad komolykodik. Ezeket a vádlottak részére állították oda. A bírósági asztalon, a királyi biztos előtt, halmazban fekszenek a hünjelek. Csupa ócskaság. Egy pillanatra úgy rémlik, mintha csak hasznavehetetlen ábrándos gyermekjátékok lennének. Majd: felfokozottan izgatott arcok. Az ítélet ki hirdetése következik. Dermesztő csend. Mintha a fiatal gyermekem berek az örökké szigorú érettségi

biztos előtt tennének tanúságot sok évi tanulásukról — elvégzett fiatalságuk gyümölcséről.

Kihirdették az ítéletet. A sok arcon a három perc alatt szédületes változások rohantak át. Azok, akiket az ítélet kevesebb szigorral ért, palástolva boldogságukat, csendesesen megnyugtatón igyekeztek a többi társakat. Az anyák zsebkendőket szedve elő aggódó pillantásokat vetnek elítélt gyermekeik felé. Mindenki a sajátjának arcát kereste. A királyi biztos jelt ad, és a diákok zárt, hosszú sorban megindulnak kifelé: vissza a barakktáborba. A szülők az ajtóhoz, az ablakokhoz sereglenek, a kendőiket lobogtatják. A fiuk meghatottságtól nem tudnak visszatekinteni, de azok arcán, akik mégis odanéznek, látható biztatás: — Nemsokára ismét otthon leszünk. És gondolataiban már el is képzelik maguknak a kedves — néha annyiszor gyűlölt — iskolapadokat, a komoly osztályfőnök arcát, a nap-sütéses hideg déli korszót. A tánciskolát... mindent...

Katonai jelentkezések.

(Nagy napos jelentkezés.)

Megírta az *Aradi Közlöny*, hogy az 1875—1897. évfolyambeli hadköteleseknek jelentkezniök kell összeírás végett a kerületi rendőrkapitányságokon. Az első kerületi rendőrkapitányság a jelentkezőkről a következőket közli:

A jelentkezők az első kerületben a volt honvéd gyalogsági laktanyában, Str. Marasesti (Kossuth-utca) történeke. Az első kerület négy részre oszlik, u. m. első rész: Str. Moise Nicoara (Petőfi), Str. Cotului (Könyök), Str. Bul. Carol I. (Erzsébet-körút), Str. Gen. Grigorescu (Tabajdy), Str. Gen. Dragalina (Apponyi-körút), Bul. Regina Maria (Andrássy-tér), Bul. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut), Bul. Regele Ferdinand (Boros Beni-tér) városház felőli oldal), Str. Dimitrie Bolintineanu (Arany János), Tél-utca, Str. Vantului (Szel-utca), Náray-u. és Calea Radnei. **Második rész:** Városliget, Str. Nic. Grigorescu (Munkácsy M.-u.), Str. Theodor Serb (Török Gábor-u.), Str. Cornel Popescu (Edelspacher-u.), Str. Andrei Muresanu (Nádor-u.), Str. Gheorge (Dezső), Str. Mocioni (Orczy), Str. Mircea Stanescu (Verböczi), Str. Ghiba Birta (Varjassy József), Str. Vladimirescu (Dobó), Str. Crisan (Karolina), Holtmarosor, Bul. Regele Ferdinand (Boros Beni-tér) másik oldal. **Harmadik rész:** Calea Saguna (Varjassy Lajos-u.) páratlan számu oldal a Holtmarostól a Magyar-utcaig, Str. Cosbuc (Wesseleányi), Str. Horia (Széchenyi), Str. Mica (Kis), Str. Vincentia Babes (Kiss Ernő), Str. George Popa (Ferdinánd), Str. Closca (Szent László), Piata Mihai Vișazul (Ferenc-tér), Str. Simeon Balint (Jessewffy), Str. Greceanu (Perényi), Str. Marasesti (Kossuth), Str. Costa Negri (Nagy Sándor), Str. Oraniceilor (Török Ignác), Str. Clorogariu (Vécsey), Str. N. Oncu (Schweidel), Str. D. Radu (Magyar), Bul. Regele Ferdinand (József főherceg-ut) másik oldala. **Negyedik rész:** Calea Saguna (Varjassy L.-u.) páratlan számu oldal a Magyar-utcától a Str. Vasile Stroiescu (Teleky-utcaig), Str. Vasile Stroiescu (Teleky), Str. Eminescu (Deák F.-u.) a gör. kát. palota felőli oldal, Str. Consistoriului (Batthyány), Str. Sincal (Szent Antal), Str. Caragiale (Csiky), Knézich Károly-u., Str. Desseanu (Révay), Str. Unirei (Fábián), Str. Josif Vulcan (Kazinczy), Str. Bratianu (Weitzer), Str. Ilarie Chendi (Kölcsey), Str. Alexandri (Salic), Sárosy-u., Bul. Regina Maria (Andrássy-tér) Neuman-palota felőli oldala.

Az első rész tizedikén, a második 11-én, a harmadik 12-én, a negyedik 13-án jelentkezni tartoz-

zik és pedig 8-tól 12-ig az 1875-től 1879-ig születettek, délután 3-tól 7-ig az 1919. évfolyamig, vagyis akik 1880-tól 1897-ik évben születtek. Mindenki tartozik a birtokában levő katonai aktát láttatás végett bemutatni. Azok, akik nem jelentkeznek, katonaszökevényeknek tekintendők és a katonai törvények szerint bünhődnek.

A második kerületben holnap, szombaton délelőtt 8—12-ig az 1875—1879. évben született hadkötelesek délután 3—7-ig, az 1880—97-beliek jelentkeznek a következő utcák szerint: Str. Grigorei Alexandrescu (Bercsényi-u.) Str. Tribunalu Axente (Damjanich-u.), Calea Banatului (Asztalos Sándor-u.), Str. Baritiu (Rákócziu.), Str. General Berthelot (Atzél Péter-u.), Str. Bucur (Eötvös), Str. Tribunalu Buteanu (Bem-u.), Str. Lovanului (Csatorna-u.), Süveg-tér, Str. Badea Cartan (Angyal-u.), Szekeres-u., Bul. Carol I. (Erzsébet-körút), Str. Moise-tól az Óvár-térig terjedő része, Piata Catedralei (Thököly-tér), Str. Cercetasilor (Szent Pál-u.), Str. Pavel Chineziu (Kinizsi-u.), Str. Ciocarlui (Fűrj-u.), Str. Th. Cioctea (Pölsenberg-u.), Str. Mi-

hai Cogălniceanu (Mikes Kelemen-u.), Str. Mathei Corvin (Hunyadi-u.), Hajó-utca, Str. Cornul Vanatorului (Vadászkiirt-u.)

A harmadik kerületben az 1875—1879. születésűek holnap, szombaton délelőtt jelentkezni tartoznak és pedig a Str. Abatorului (Vágóhid-utca) a Str. Capitan Ignatie (Kapa-utca) között lakók. Délután 2—7-ig ugyanezen utcák között lakó 1880—1897. születésűek jelentkeznek a Kasza-utcai rendőrségi laktanyában. Vasárnap a Kapa-utcától a Marosig lakók jelentkeznek ugyanolyan sorrendben, mint az első napon.

A negyedik kerületben a következő utcákban jelentkeznek szombaton: C. Negruti (Mikszáth Kálmán), Budai Deleanu (Csoknái), Str. V. Josif (Bajza), Str. Spircului (Kalász), Str. George Lazar (Baross Gábor), Cornel Leucuta (Dugonics), Mozdony-u., Szentleányfalvi-ut, Apafi-u., Lenkey-u., Lehel-u., Str. Tutunului (Dohány), Str. Vasile Poguba (Báthori István), Str. Mariei (Mária), Str. Petru Pipos (Gáll László), Calea Zimandului (Zimándi-ut), Str. Gelu (Álmos), Str. Strugului (Szőlő), Bethlen-utca.

Nem kértek kegyelmet az aradi diákok.

(Megfelelőbbték a hét súlyos büntetést.)

Kintzig János Arad város nyugalmazott főispánja ma érkezett haza Sibiuból, ahol résztvett az aradi diákok pörének hadbírósi tárgyalásain, mivel az ő fia is a vádlott diákok között volt. Kintzig János az Aradi Közlöny munkatársának volt szives a következőket mondani:

— A román katonai büntető-törvénykönyv a vizsgálati fogságot nem számítja bele a kiszabott és kitöltendő büntetésbe. Így téves az a hír, mintha én akciót indítottam volna a rövidebb időre elítelt diákok azonnali szabadonbocsátása érdekében. Ezek a diákok csak a kiszabott büntetésük kitöltése után jönnek haza. A

szülők természetesen továbbra is érintkezésben maradnak egymással azért, hogy a hét súlyosabban elítelt diáknak továbbra is segítségére legyenek, mert ezek nagyobbbrze szegény fiú. Így például Basch Elemérnek vizsgálati fogsága alatt meghalt az apja, a bátyja Budapesten van az örültek házában s most a 20 éves fiú volna özvegy anyjának és két kis testvérének fenntartója. A rövidebb időre elítelték ítélete jogerős, miután sem a vád, sem a védelem fellebbezést be nem jelentett. Ellenben a súlyosabban elítelték büntetése ellen fellebbezést jelentett be a védelem.

Felfüggesztették az ujaradi evakuálásokat

(A timisoarai prefektus erőlyes intézkedése.)

Az Aradi Közlöny annak idején erőlyesen állást foglalt az ujaradi hatóság evakuálási rendelkezése ellen, amely több száz Ujaradon lakó Aradon rendes foglalkozással bíró egyént tett volna hajléktalanná. Annak idején bebizonyítottuk, hogy az ujaradi hatóságok tévesen értelmezték a népesedési hivatalok felállításáról szóló rendeletet. Az ujaradi evakuáltak tegnap küldöttségileg utaztak Timisoarara az ottani prefekturára. Az alispán fogadta őket, akinek a küldöttség vezetője, Bittó Miklós szerkesztő és a timisoarai sváb néppárt titkára részletesen előadták az ujaradiak sérelmét. Az alispán figyelmesen végighallgatta a küldöttség panaszait és megígérte támogatását. Az alispán azonnal táviratilag intézkedett, hogy mindaddig, amíg a távollevő prefektus haza-

érkezik és az ügyeket véglegesen felülbírálja, az ujaradiak jogosnak látszó kérése érdekében az evakuálásokat függeszék fel. Az ujaradiak küldöttsége megnyugodva távozott. Most már nem fenyeget négyszáz, többgyermekes családot az a veszély, hogy néhány meg nem értett rendelet miatt hajléktalanná tegyék őket a közelgő őszi időben.

— Tankötelesek összeírása. Dr. Robu János főpolgármester közli: Tekintettel arra, hogy a közoktatási miniszter rendeletére megbízottaim f. évi szeptember hó 12., 13., 14. és 15. napján a város területén lakó tankötelesek össze fogják írni, felhívom az összes szülőket és gyámokat, hogy az összeíróknak készséggel rendelkezésre álljanak. A netalán bopanaszóakkal szemben a legszigorubb fogok eljárni.

A Muresánul bank sikkasztól szabadlábbon.

(Traján Józsefet és társait elengedték az ügyészség fogházából.)

Ma délelőtt szenzációs szabadláb helyezést fogatosított az aradi királyi vizsgálóbíróóság az ügyészség indítványára. Traján Józsefet, a radnai Muresánul-bank sikkasztóját a többi ez ügyben tartóztatott terheltekkel együtt még ma délelőtt elengedték az ügyészségi fogházból. A vizsgálatot az illetékes hatóságok befejezték és mert a szökéstől nem kell tartani és az ügyészségi vélemény szerint Traján bűncselekménye nem oly súlyos, mint azt először látták, a tárgyalásig szabadon engedték Trajánékát.

A város sikkasztói.

Az Aradi Közlöny nemrégiben foglalkozott azzal, hogy az aradi államrendőrség a városi gazdasági hivatal két alkalmazottja ellen sikkasztás miatt eljárást indított. Az ügynek ma újabb érdekessége támadt. Most jött haza Aradra hosszabb magyarországi tartózkodás után a gazdasági hivatal egyik volt alkalmazottja. A hivatalnok, aki magyarországi tartózkodása alatt értesült arról, hogy a városi gazdasági hivatalt a két alkalmazott sikkasztás után miként károsította meg, azért jött Aradra, mert bűnösnek érezve magát az ügyben, tanúságtételre kívánt jelentkezni. A hivatalnokot az aradi államrendőrség a királyi ügyészséghez kísérte át és a vizsgálóbíró nyomban megkezdte kihallgatását. A kihallgatás folyamán beigazolódott, hogy a hivatalnoknak sem a pénz elsikkasztásában, sem a hibás könyvvezetésben szerepe nem volt és így a vizsgálóbíróóság még a mai nap folyamán szabadlábba helyezte.

'Rablás az országuton'

Schwarz Izidor aradi kereskedő segéd Oradea-mareról Borossebesre való utazása közben Szalontán a vonatról leszállott, s miután kocsival csak másnap reggel indulhatott tovább, a szállodába ment, hogy ott töltsen az éjszakát. Ott egy magát detektivnek kiadó egyén podgyászát teljesen átkutatta. Ettől az embertől csak hosszszas zaklatás után tudott Schwarz megszabadulni. Szalontán másnap reggel kocsira ült. Ilie és Zerind között három egyenruhába öltözött egyén kapaszkodott fel a kocsira és utközben Schwarznak a kocsira kötözött bőröndjét levágta. A bőröndben 10 ezer lei értékű ruhanemű volt. Schwarz e lopást csak a három ember eltávazása után vette észre, amikor is egy csősz figyelmeztette, hogy utközben a kocsiról a bőröndjét ledobták. Schwarz az esetről azonnal jelentést tett a zerindi, majd később a chisimeui rendőrségnek, a mely a nyomozást megindította.

HIREK.

A járványok miatt.

(Október elsejéig zárva maradnak az iskolák.)

Az egészségügyi főfelügyelő-ségtől ma a következő távirat érkezett a városhoz: Az aradi összes iskolákat a járványos betegségek fellépése folytán ez év október elsejéig be kell zárni. Az iskolák melletti internátusoknak sem szabad senkit befogadni. Amennyiben az előadásokat már megkezdték és a tanulókat már az internátusokban elhelyezték, azonnal intézkedni kell, hogy a gyermekek szülőikhez visszaküldessenek. A tantermetek, az internátusok lakószobáit ki kell mosni és alaposan felmosni a folyosókat és az összes butorkat.

— **Dimitrescu-Bombestj** Arad szenátora vasárnap 11 órakor Aradra érkezik. A vasúti állomáson nagy küldöttség fogadja a szenátort.

— **A határrendőrség és az eskü.** A prefektura nemrég kérdést intézett a curticii határrendőrséghez, hogy van-e a határrendőrségnek olyan alkalmazottja, aki a belügyminiszterium által kívánt hivatalos eskü letételét megtagadta. Ma jött meg a prefektura kérdésére a curticii határrendőrség válasza, amely szerint a határrendőrség összes alkalmazottjai letették a hivatalos esküt.

— **Bejelentési összehívás.** E hó 10-én szombaton jelentkezni tartoznak: I. rendőrkerületben: Str. Nicolae Gligorescu (Munkácsi-utca.) II. rendőrkerületben: Str. Tarmurei (Sarcad-Toltés-utca.) III. rendőrkerületben: Str. Lae Barna és Marostáj (Csutora-utca és Marostáj.) IV. rendőrkerületben: Str. Colonel Paulianu (Fábián László-utca.)

— **Megszűnnek a magán gyűjtőköcsik.** A CFR. bucarestii központja a magánvállalatok vagy személyek által forgalomba helyezett gyors gyűjtőköcsik közlekedését a napokban megszüntette. A központi rendeletet ma az aradi vasutigazgatóság is megkapta és ennek megfelelően a magánvállalatok gyors gyűjtőköcsijait a mai naptól kezdve kivonja a forgalomból.

— **Tűz az Acsevnél.** Az Acsev fűtőházában ma egy hordóban kátrányt főztek. A kátrány túlságosan felmelegedett, majd felrobbant és tűz keletkezett. A kivonult tűzoltóság a tüzet néhány perc alatt eloltotta.

— **A Rosenblüh-üzlet betörői.** A Rasztig-csoport által letartóztatott Rosenblüh-féle betörés három tettesét Rasztig István csoportvezető detektív és Gradiariu detektív a helyszínre a Rosenblüh H. és társa-cég üzletébe vezették, hogy ott a betörést minden részletében elmondják. Délután négy és öt óra között jelentek meg a detektívek a tettesekkel a Rosenblüh-üzletben. Az üzlet ajtaja előtt nagy tömeg verődött össze, amidőn kiderült, hogy a Rosenblüh-féle betörés tetteseit a detektívek az üzletbe kísérték.

— **A Siguranta-főnök a közönséghez.** Lovag Reu Illés a Siguranta főnöke ma kijelentette munkatársunknak, hogy a közönség igen gyakran keresi fel olyan kéréssel, amelyet nem teljesíthet, mert nincs arra feljogosítva. Felhívja tehát a közönséget, hogy csakis olyan kérésekkel keresse fel, a melyeket törvényadta jogánál fogva elintézhet.

— **Sztojka József meghalt.** A város házára ma kitűzték a fekete lobogót annak jeléül, hogy a városnak gyászja van. Sztojka József adóhivatali főnök, a város egyik legrégebbi tisztviselője halt meg tegnap hosszas betegeskedés után. Az elhunyt városi főtisztviselő kiváló munkatárs volt, aki különösen az adóügyek bonyolult labirintusában ismerte ki magát. Sztojka Józsefet ma délután négy órakor temették nagy részvét mellett. A temetésen résztvettek a város részéről: Zubor Andor városi tanácsos, Lucaciu főjegyző és még számosan. Jelen voltak még a minoritátiák részéről: dr. Wild Endre és Peska Ignác, a Városi Zeneiskola egész tanári kara, dr. Goldzieher Albert igazgató vezetésével és a leánypolgári iskola tanári kara. Az elhunytat Bálint plébános búcsúztatta el megható szavakkal. Számtalan koszoru borította a koporsót, melyek közül a nagyobbak szalagjainak felirásai a következők voltak: Városi adóhivatal, Városi tisztviselők, Polgári leányiskola, Sztojka Józsefet, akiben Sztojka Annus a jeles operanékesnő és énektanáró atyját gyászolja, a felső temetőben levő családi sírkertben helyezték örök nyugalomra.

— **Tizenkét embert meggyilkoltak.** Budapest, Kaposvárról jelentik, hogy a lengyeltóti járáshoz tartozó Gyucs községben tegnap reggel egyetlen rablógyilkosság történt. Ismeretlen tettesek hajnali négy óra tájban behatoltak Wilhelm Vilmos kereskedő lakására és az éppen akkor öltözködő kereskedőt fejszeceapásokkal meggyilkolták. Utána a kereskedő alvó feleségével, majd gyermekeivel is végeztek, végül a gyilkosok a jajveszékésre elősiető cselédeket az udvaron egymásután legyilkolták. Összesen tizenkét ember lett áldozata a rettenetes vérengzésnek. A gyilkosok kirabolták a jómódu kereskedő házat ahonnan többmillió koronát és ékszert vittek el. A csendőrök erélyes nyomozást indítottak, mely állítólag eredménnyel bíztat. A jelek arra mutatnak, hogy a rablógyilkosságot kőbor cigányok követték el.

— **Igazgató és főtisztviselő.** Egy aradi napilapban főtisztviselő és igazgató konfliktusa címen közlemény jelent meg, amely Mihailovicu vasutigazgató és egyik osztályfőnöke között történt állítólagos incidensről számolt be. Mihailovicu vasutigazgató magához kérte az Aradi Közlöny munkatársát és annak közlésére kérte fel, hogy az említett cikkben foglaltak nem felelnek meg a tényeknek. Az történt, mondotta Mihailovicu igazgató, hogy egy CFR. osztályfőnök beleegyezése és tudomása nélkül táviratot meneztetett a bucarestii vezérigazgatósághoz akkor, amikor a CFR. vezérigazgatósága rendeletileg a legszigorúbban megtiltotta, hogy vasúti alkalmazott az üzletvezető jóváhagyása nélkül a központtal érintkezzen. Ezt az igazgató sérelmesnek vette

és azért az illető tisztviselőt felelősségre vonta. Az azonban, hogy az illető osztályfőnök vitába bocsátkozott volna vele, vagy hogy a beszélgetés alatt heves viselkedést tanúsított, nem igaz.

— **Helyiséget cserél a lakáshivatal.** Az új bérbeadó hivatallal kapcsolatban több helyiségre lesz szüksége a lakáshivatalnak és így a jelenlegi helyiségek nem megfelelőek. Eppen ezért a város vezetősége tervbe vette a hivatallal más helyiségbe való áthelyezését. Itt említjük meg, hogy a lakáshivatal már is áthelyezték régi terméből, mert ott jelenleg közműmunkálatok folynak a repatriáló hivatal helyiségébe.

— **Statárium a tótföldön.** Prága. A tótföldön küszöbön van a statárium. Kasán tegnap néhány magyar nemzeti hadseregbeli tisztet fogtak el.

— **A blockok felülbélyegzése.** A pénzügyigazgatóságon Schweigert Péter tanácsos kijelentette az Aradi Közlöny munkatársának, hogy a jövőben a blockokat és a regisztereket kizárólag reggel 8—10 óra között bélyegzi felül a pénzügyigazgatóság. A blockokat a pénzügyigazgatósági palota földszint 18-ik számú szobájában, a regisztereket pedig az emelet 19. számú helyiségében.

— **Ne törd be a vasúti fürke ablakait!** A CFR. vezérigazgatósága rendeletileg közölte az aradi üzletvezetőséggel a vasúti kocsi ablaküvegeinek megállapított árait. Eszerint a Pullmann-kocsi ablakának ára nagyság szerint 25—1200 lei között váltakozik, míg a kéltengelyű kis vasúti kocsiak belső ablakáért a boldog urazónak csak 15—50 leit kell fizetni.

— **Dupla fekbér a ki nem váltott küldemény után.** A CFR. bucarestii vezérigazgatósága rendeletileg arról értesítette ma az aradi üzletvezetőséget, hogy a ki nem váltott vasúti küldemények után az ötödik naptól kezdve kétszeres fekbérilleték számítandó.

— **Felhívjuk a tisztelt olvasó közönség szíves figyelmét az aradi Patronázs Egyesület által mai napunkban közölt hirdetésére.**

— **Haladás előadás ma délután hat órakor a Kulturpalotában.** Belépti díj nincs.

— **Francia divatlapok legolcsóbban be szerezhetők Kelet hírlapirodában,** Str. Alexandri (Salacz-u.)

— **Házasság.** Schaefer Margitka és ifj. Panker Viktor folyó hó 10-én délután 6 órakor tartják esküvőjüket az ág. hitv. ev. templomban. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A katonai strandfürdő igazgatósága** felkéri a t. bérlőket, hogy a fürdőruhákat f. hó 15-ig hazaszállítsák, mert ezen időn túl az igazgatóság a ruhákért nem vállal felelősséget.

— **Táncoktatás.** Gencsy Béláné zárt körű tánciskolája szeptember hó 20-án kezdi meg táncoktatását a Fehér Kereszt nagyertermében. Beiratkozás napon-ta a táncteremben 3—5 óráig.

— **Az aradi Patr. Egyesület sorsjegyeinek** árusítását a következő urhölgyek és urak voltak szívesek vállalni: Köller János táblabíró, Kiss Lajos titkár, Stoic Dániel főtitkár, Bodnár Klári, Beregszászy Lajosné, Piblinger Lajos, Fábián Sándor, Endrey Györgyné, Azary András, Moor Rudolf Ujarad, Telbisz Beniné, Balla Irén, Pick Ernőné, Feszler Baby Salgó Piri, dr. Weil Károlyné, Pucher Zoltáné, Salacz Dezsőné, Karlon Aladárné, Weiszberger Irén, főtisztelendő dr. Metzger Márton, Dimitrescu Constantinné, László Dezsőné, Grünwald Anna, özv. Vagyel Sádorné, dr. Szelle Károly, Fodor Gyuláné, Schreyer Viktorné, dr. Robu Jánosné, dr. Lukács Jenő, Stolcz Emilia, Leőkés Béla, özv. Morgenstern Gyuláné, Motorka Romulusz, Schuch Ferencné, Maronossy Böske, az Aradi Allétkai Klub, dr. Micules-

cu főügyész, Dörn r Jánosné, dr. Crisan Aurel nyug. prefektus, Császár Ernő gyógyszerész.

— **Hirdetmény.** A pénzügyi miniszterium 76245. számú rendelete értelmében és az aradi pénzügyigazgatóság 22186. számú átirata folytán közhírré tételik, hogy a sima és lebélyezett koronáknak nincs semminemű értékük s így ezek többé nem szolgálhatnak vásárló eszközül semmiféle egyezés kötésnél. Az ez ellen vétők a náluk talált korona bankjegyek azonnali elkobzása mellett a törvények szerint büntetnek. Az elkobzott koronákat mint letétek „érték nélküli papírok” címen a pénzügyminiszterium javára kezelendők s az ezekről kiállított elismervények a pénzügyörök által felvett jegyzőkönyvhöz csatolva az összes kihágási iratokkal az illetékes miniszteriumhoz jóváhagyás végett felterjesztendők. Arad, 1921. évi szeptember hó 6. Dr. Robu polgármester.

— **Orvosi hír.** Dr. Dohány Sándor gyermekorvos, a csecsemő védő szövetség rendelőorvosa rendelését Str. Consistorului (Batthyány-u.) 21. sz. alá helyezte.

— **A pécsi letartóztatott bűnösök.** Pécs. A magyar megszállás előtt a főbűnösök elmenekültek Pécsről. Letartóztatásban vannak: Hofmann Ottó volt képviselő, dr. Pataky Ferenc volt kommunista agitátor, Bogyai Lőrinc jegyző, a ki együtt dolgozott a szerbekkel, Krausz István szerkesztő. Ujváry Ferenc színész, volt győri vörös parancsnok, több terrorista, besugó és kém.

— **A vasúti mérnökök részesedése.** Az aradi vasutigazgatóság ma kapta meg a bucarestii vezérigazgatóságtól a vasúti mérnökök új fizetési tervezetét. Eszerint a CFR mérnökei részére fizetésemelés nem történt ugyan, de a bucarestii központ a vasúti mérnökök prémium generaléját az eddiginél lényegesen magasabb összegben állapította meg.

— **A násülés átká.** Ma délelőtt nagy eseménye volt az aradi királyi ügyészségnek. Pomucza Pákt hozta be egyik környéki csendőr a feleségével együtt. Pomucza ezelőtt egy hónappal veszedelmes és komplikáltan kidolgozott szökési tervet valósított meg és itthagya az ügyészségi börtönt, ahol már jogerős büntetésként még egy esztendő kellett volna leülnie. Pomucza mindezek sikeresen bujdosott, de most vesztére megnősült és így rájöttek hollétére.

Magyarország és a népszövetség.

(Svájc a felvétel mellett.)

GENF. A népszövetség delegátusai körében figyelemmel kísérik Magyarországot ama kérelmét, hogy felvegyék a népszövetségbe. A kisantant delegátusainak az az álláspontja, hogy ez alkalommal mielőbb meg kell oldani a Habsburg-problémát. Vannak olyan áramlatok, amelyek e problémának tisztázását nem kizárólag abban az irányban kívánják, amelyre a kisantant követ. Magyarország felvétele mellett és ellene fontos érveket készítenek elő. A felfogás az, hogy a felvételtől Nyugatmagyarország kiirítéséig nem lehet szó.

ZÜRICH. A svájci szövetség-

tanács a népszövetség életképességének biztosítására valamennyi országot egyesíteni óhajtja a népszövetség kebelében, s ezért Magyarország felvétele mellett szavaz.

Állat az emberben.

Ma délután egy órakor a ligetben sétálóknak furcsa meglepetésben volt részük. Egy félreeső helyről fiatal leányos kiáltások hallatszottak, valaki ijedt hangon segítségért kiáltott. Többen a hangok irányába szaladtak és meglepetve látták, hogy egy férfi egy szemelláthatólag 10-12 évnél nem idősebb kisleány ellen erkölcstelen merényletet akar elkövetni. A támadót azonnal elfogták és egy közeli rendőrnek adták át, aki a rendőrségre kísérte. Itt kiderült, hogy az illető az evezős-egylet egyik alkalmazottja. Dél előtt meglátta a ligeten keresztül haladó kisleányt, nagyon megtetszett neki és elhatározta, hogy „megfőzi.” Több óra hosszat ülték együtt a liget egyik padján és a végén, miután látta, hogy rábeszélésekkel nem tud hiánni a fiatal leányra, erőszakhoz folyamodott. A rendőrség a bestiális ember ellen szigorú eljárást indított.

A magyarországi tartozások likvidálása.

(Folytatás).

IV. fejezet. Javak, jogok és érdekeltségek.

1. Cím. Be kell jelenteni a román állampolgárok akár természetes, akár jogi személyeket illető javukat, jogukat és érdekeltségeiket, ingatlan és ingó mindenféle tulajdon, kivéve az előző fejezetekben felsorolt követeléseket, amelyek Magyarország, Ausztria vagy valamely más utódállam területén fekszenek vagy bírálhatnának, felülfeltűndő a hely, továbbá a személy, akinek a birtokában ezen javak, jogok és érdekeltségek vannak azok alkalmatlanságát a háború előtti és a jelenlegi étékél és minden fontosságánál fogva közlendő adalot, mint pl. hogy zárlat alatt vannak, vagy likvidáltak stb.

V. fejezet. Ipari, irodalmi és művészeti tulajdon.

1. Cím. Bejelentendő az ipari, irodalmi és művészeti tulajdonra vonatkozó minden jog, amelyet román állampolgárok természetesen vagy jogi személyek megszereztek a volt Osztrák-Magyar monarchia életben levő törvényei szerint felülfeltűndő az okmányokat is, amelyekkel azokat elnyerték.

VI. fejezet. Testületek.

(Törvényhatóságok, városok, községek, költékony intézmények, nyugdíjalapok, vallásos és kulturális alapítványok stb.)

1. Cím. Azon erdélyi intézmények szervei, amelyek oly testületeknek vagy erkölcsi személyeknek részét alkotják, amelyeknek működése a rég feloszlott osztrák-magyar monarchia különféle területeire terjed ki, be fogják jelenteni jogikat azon javakra nézve, amelyek ezen utóbbi közösségek tulajdonát képezik.

VII. fejezet. Birói letétek.

1. Cím. Bejelentendők az erdélyi ro-

mán állampolgárok, természetes vagy jogi személyek részéről, Magyarország, Ausztria vagy az utódállamok valamelyikének hatóságainál elhelyezett birói letétek, megjelölve azon tárgyak érték-

két és pénznemek, amelyben elhelyezték. A birói hatóságok (törvényszékek stb.) be fogják jelenteni azon letéteket, amelyeket esetleg felvettek és Magyarországra vittek.

Csata Ágfalvánál. Ostenburg lefegyverezte a felkelőket.

SOPRON. Az elmúlt éjszaka Ágfalvára 150 főnyi felkelőcsapat vonult be és harcra keveredett a megszálló 150 osztrák csendőrrel. A harcolók a viaduktot őrző magyar csendőrökre is tüzeltek, mire a közeli többi magyar tábori őrsök is megtámadtak az osztrákokat. Ostenburg őrnagy, hogy rendet teremtsen és Sopron biztonságát minden eshetőségre megvédje, hajnalban egy zászlóaljút utnak indított, amely kiszorította az osztrákokat. Ezek vonaton és gyalogosan Bécsújhely irányában menekültek. Osztrák részről egy halott és két súlyos sebesült maradt a csatateren, a felkelők két halottat és két sebesültet vesztek. Ostenburg a felkelőket lefegyverezte és Sopronba kísérte, a fogoly osztrákokat szabadon bocsátotta és útjukat biztosította. A községet azonban, mint-hogy fegyveres erő nincs benne és a felkelők összeszedése folyamatban van, megszállva tartja. Gróf Sigray főköormánybiztos kérelmére a soproni szövetségi bizottság részéről Ivaldi olasz ezredes és Redon francia kapitány

Ágfalvára utaztak, hogy a történeteket megállapítsák. Megjelent Ágfalván gróf Sigray is, akit a lakosság örömmel fogadott.

SOPRON. Az osztrák hatóságok Horváth József királyfalvi plébánost szabadon bocsátották 16 fogoly osztrák csendőrért.

SOPRON. Ágfalvánál. Lépesfaiva és Rohrbach között a felkelők megtámadták az 500 főnyi csendőralakulatot, amelyet megfutamítottak. Két osztrák halott a helyszínen maradt, a többi elesetet magukkal vitték s így ezek száma nem állapítható meg. Magyar részről a veszteség két halott és három sebesült.

BÉCS. A Wiener Telegraphen Correspondenz jelenti: Az ágfalvai osztrák csendőrörsöket túlerős felkelő csapatok lovassággal megtámadták. Az őrs visszavonult. A felkelők száz foglyot vesztek. Az osztrák kormány értesítette a nagyhatalmak bécsi képviselőit, hogy a szövetségi bizottság kivánságára Ostenburgék Ágfalvát az osztrákok visszatéréséig megszállva tartják.

Sport.

Az AAC országos atlétikai versenye.

Az AAC hagyományos szeptember nyolcadikai versenye szép eredményekkel végződött. Különösen a hölgyek versenyszámait tették. 3 férfi és 4 női record lett megjavítva. Eredmények: Gerelyvetés: 1. Halmi (ATE) 49.48 m. 2. Vas (VSC). 3. Bodea 800 méteres handiap sifutás: 1. Schwellengraber (AAC) mint scratch 2 p. 08.2 orsz. rec. 2. Kozovits (TAC). 3. Zsák (ATE). Távluigrás: 1. Barabás (VSC) 604 cm. 2. Gencsi (AAC). 3. Steiner (ATE). Súlydobás: 1. Dávid (KAC) 12.08 m. 2. Gencsi (AAC). 3. Sztankóczy (AAC). 100 méteres sifutás: 1. Steinfeld (ATE) 11.4 mp. 2. Donogán (KAC). 3. Gidófalvi (KAC). Diszkoszdobás: 1. Wolf (ATE) 37.79 m. 2. Dávid (KAC). 3. Weinberger (ATE). 200 méteres sifutás: 1. Steinfeld (ATE) 23.8 mp. 2. Schmidt (TAC). 3. Welser (KAC). 3000 méteres sifutás: 1. Bukoviszki (TAC). 10 p. 20.8 mp. 2. Mágon (AVTK). 3. Szántó (ATE). Magasugrás: 1. Barabás (VSC) 166 cm. 2. Glück (ATE). 3. Török (AAC). Magasugrás csapatverseny: 1. ATE csapata. 2. AAC csapata. Kalapácsdobás handicap: 1. Bodea scratch 35.05 m. orsz. rec. 2. Wolf (ATE). 3. Weinberger (ATE). 1500 méteres sifutás: 1. Schwellengraber (AAC). 4 p. 49.4 mp. 2. Bukoviszki (TAC). 3. Grishaber (ATE). 1-100 méteres staféta: 1. TAC csapata 47.8 mp. 2. ATE csapata.

3. AAC csapata. 110 méteres gátfutás: 1. Czégka (KAC). 2. Hehs (AAC). 3. Bogdán (AAC). 400 méteres sifutás: 1. Heim (TAC) 55.4 mp. 2. Kozovits (TAC). 3. Halmos (AAC). Rudmagasugrás: 1. Vajna (KAC) 305 cm. orsz. rec. 2. Gencsi (AAC). 3. Barabás (VSC). 30 kilométeres országúti távgyaloglás: 1. Kohári (Kinizsi). 2. Héhn (Egyetértés). 3. Lengyel (Egyetértés). Svéd stafétafutás (100-200-300-400 m). 1. ATE csapata (Licker, Steiner, Steinfeld, Zsák). 2. TAC csapata. 3. AAC csapata. Hölgyek versenye: Távolugrás: 1. Lippich Nóra (AAC) 413 cm. 2. Krümmer Ella (AAC). 3. Czégka Baba (AAC). 83 méteres gátfutás: 1. Lippich Nóra (AAC) 15.8 mp. 2. Krümmer Ella (AAC). Súlydobás: 1. Mattyusovszki Dóra (KAC) 543 cm. 2. Scherhag Ella (AAC). 3. Marassi Dusi (AAC). 80 méteres sifutás: 1. Lippich Nóra (AAC) 11.8 mp. 2. Horváth Erzi (AAC). 3. Édes Ilonka és Czégka Baba (AAC).

— **Öt kilométeres marosbajnokság** most vasárnap dől el a Toldi Klub uszó versenyén.

— **Országos kerékpár és motorverseny.** Szeptember hó 11-én délután három órai kezdettel tartja az Aradi Torna Egylet második országos kerékpárversenyét az aradi várallásban.

A szerkesztésért
KAROLY JÓZSEF
felel.

Közigazdaság.

A valutapiac.

Szeptember 9. Zürichi nyitás: Berlin 585, New-York 584, Milano 2555, Prága 700, Budapest 130, Zágráb 300, Bucuresti 550, Bécs 60, osztrák lebélyezett korona 47.

Bécsi nyitás: Sokol 1570, dinár 2600, magyar korona 305, lengyel marka 32, lira 5450, leu 1310, angol font 4850, dollár 1320, francia frank 9550, svájci frank 22300, marka 1335. **Kifizetések:** Prága 1570, Zágráb 655, Budapest 310, Varsó 30, Milano 5500, Bucuresti 1320, London 4900, New-york 1340, Páris 9600, Svájc 22350, Berlin 1340.

Budapesti nyitás: Dollár 445, francia frank 3275, marka 443, lira 1910, osztrák korona 33.75, rubel 42, leu 486, szokol 535, dinár 830, lengyel marka 11.25.

Zürichi zárlat: Berlin 600, Newyork 584, London 2184, Páris 4440, Milano 2550, Prága 700, Budapest 130, Zágráb 300, Bucuresti 550, Bécs 60.

Budapesti zárlat: Napoleon d'Or 1485, dollár 435, osztrák lebélyezett korona 32.80, marka 445, lira 1930, rubel 33.75, leu 475, sokol 532, dinár 830, lengyel marka 11.25.

Bécsi zárlat: Szokol 1525, dinár 2560, magyar korona 292, lengyel marka 32, lira 4450, leu 1295, angol font 4690, dollár 1240, francia frank 9650, svájci frank 21750, marka 1295.

— **Gabona- és állárak.** Az aradi gabonapiac az árak ma emelkedő tendenciát mutatnak. A forgalom úgy a kínálat, mint a kereslet nagy volt. Az árak a következők voltak: Buza 240-260, új kukorica 250-260, zab 240-255, rozs 220-230, nullás liszt külője 4.30-4.50, egyörteü liszt 3.70-3.90, fehér kenyér liszt 3.40-3.70, barna kenyérliszt 2.90-3.20 lei. A mai állatvásáron a nagy felhajlás s a gyenge kereslet dacára az árak a múlt hetekhez képest emelkedtek. Szarvasmarha 2.20-2.50, borjú 7-9 soványsértés 9-10, hizott 13-15, juh 1.50-2 lei volt kilogrammonként.

— **A bonok kiüzetése.** Az aradi pénzügyigazgatóság közli: A pénzügyminiszter rendelete értelmében a 40 százalékos bonokat csupán ez évi szeptember hónap 30-ig váltják be. Mindazok, akik még nem kapták meg a nekik járó összeget, jelenjenek meg az aradi központi pénztárnál szabályszerű nyugtájukkal. Azok pedig, akik elvesztették nyugtájukat, az összeg felvétele végett hozzák magukkal a Gazetta Oficiala ama számát, amelyben az elvesztési közlétefték.

Külföldi őszi ujdonságaink
MEGÉRKEZTEK
Spira és Beregi
uridivatüzlet, BUDAPEST IV.,
10871 Kossuth Lajos-utca 15. szám.

Női kötött gyapjukabát 220 Leiért Bársonynál Piata Iancu Avram (Szabadság-tér) 17.

TEKINTSE MEG a Patronázs Egyesület által kisorsolandó ebédlő berendezést BRUCKNER LIPOT Bulevardul Regina Maria (Andrassy-tér) 5. szám alatti butorkereskedő kirakatában. 3489

Apró hirdetések.

Levelzés.

KORREKT UR-NAK levele van. 3522

Alkalmazás.

HAZMESTERI ALLÁST keres szorgalmas asszony. Cim Sipaki Istváné, Sofronya, Purgly-birtok. 3524

EGY TIZENKILENC és egy 15 éves fiú kocsinak ajánkozik, vagy más hasonló foglalkozást keres. Cim Sipaki Istváné Sofronya, Purgly-birtok. 3525

VIZSGAZOTT ápolónő helyben, vagy vidékre ajánkozik. Cim: Strada Margareta (Margit-u.) 7. Domonkosnál. 11120

MOZDONYVEZETŐI állás betöltésére vállalkozik több évi gyakorlattal bíró szolid fiatal nőember. Cime Wallinger hirdetőjében (Földes-patika kapujával szemben). 11120

HAZVEZETŐNŐKÉK ajánkozik jobb nő magányos urhoz. Vidékre is megy. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11120

FIATAL FÜSZERESÉGÉK vidékre felvételük. Jelentkezni a Csokoládé királynál Strada Metianu (Forray-utca) 2. 3526

Vétel és eladás.

VESZEK NÉGY-ÖT tényleges löerejű, teljes felszerelésű fűrészelő benzinnemotort. Gép adatai közlendők. Gál János, Boroshebes. 3523

JÓKARBAN levő használt gyermek kocsit megvételre keresek. Cim Kelet hírlapiroda. 11080

ELADÓ új és keveset használt elegáns férfi ruha léli kabát magas termetre. Megtekinthető azonnal Zimándi-utca 31. 3515

HÁROM HP. fűrészelő benzin motor eladó Strada N. Oncu (Schweidel József-utca) 10. sz. 3519

JÓKARBAN LEVŐ rövid zongora eladó. Cim a kladóban. 3518

VEHET eladhat cserélhet modern és régi műtárgyakat, képeket, szobrokat, szőnyegeket, porcellánokat, antik butorkat a Szépművészeti Szalonban Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Ortu-lay-palota. Bekapcsolt telefon 333. szám. 11031

REALISKOLAI I., II., III. osztálybeli, valamint elemi iskolai könyvek eladók. Str. Consistorului (Batthyány-utca) 23. I. em. jobb oldal. 520

ÚJ BUTOROK részletre legelőnyösebb áron beszereshetők Garai butorüzletben Strada Banatului (Asztalos Sándor-utca) 5. 2862

Ingatlan.

MAGANHÁZAT szép udvar- és kerttel megvételre keresek. Ajánlatokat a kiadó hivatalba kérek. 3521

ELŐNYÖSEN ELADÓ HÁZAK: Aradon a Str. Greceanu (Perényi-utca) mag-as földszintes uri magánház és Ujmikoláknál Fő-ut 4. alatti az országot mellett felvő féleletes ház. Bővebbel a kiadóhivatalban. 3446

Oktatás.

ROMÁN órákat jutányos árték adok. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11120

Különféle.

EZERJÓFŰ gyomorellixr, pártalan hatású szer gyomor és bél bántalmak, étvágytalanság, hányinger, felfúvottság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógyszerár Aradon. 10831

Azaradi Patronázs Egyesület

saját műhelyében készült

három modern ebédlő berendezést sorsol ki 65.000 Lei értékben.

a Patronázs Menhely alapja javára. I. nyeremény: egy hazai füstölt tölgyfából rózsagyökér berakással készült komplett ebédlőberendezés. II. és III. nyeremény: sima füstölt tölgyfából készült komplett ebédlő berendezés.

Minden ebédlő berendezés áll: 1 ebédlő kredencből, 1 pohárszékből, 1 ebédlő asztalból és 6 bőrrel kárpitozott ebédlő székből.

Sorsjegy darabja 20 - Lei.

Sorsvétel 1921. évi október 15-én. Sorsjegyek kaphatók az alábbi üzletekben és dohánytözsdekben:

Beregszász Lajos szűcsmester Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca), Bruckner Lipót butorkereskedő Bul. Regina Maria (Andrassy-tér) 5., Scheibel Vilmos vízvezeték szerelő Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca), Pick Ernő divatruház Strada Regina Maria (Andrassy-tér) 17., Augustza-Salon Strada Romanului (Zrinyi-utca) Bohus-palota, Somló Testvérek divatruház Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca), Keppich Zsigmond papírkereskedő Bul. Reg. Maria (Andrassy-tér) Müller J. és fia vegytisztító Strada I. I. Bratianu (Weitzer-utca) fiók, Mándt Emil divatruház Bul. Regina Maria (Andrassy-tér), Mandt Stefánia papírkereskedő Bul. Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 15., Vidor József dohánytözsde Bul. Regele Ferdinand I. (József főherceg-ut) 3.), Özy. Hammerschlag Lipótné dohánytözsde, Bauer Gyula dohánytözsde Bul. Regina Maria (Andrassy-tér), Schubert József dohánytözsde Bul. Reg. Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 1., "Kelet" hirdetői iroda Str. Alexandri (Sallac-utca) 2. sz. ifj. Klein Mór könyvkereskedő Str. General Berthelot (Atzel Péter-utca) 1., Bodnár József írógépkereskedő Strada I. I. Bratianu (Weitzer János-utca), Czermann Teréz dohánytözsde Str. I. I. Bratianu (Weitzer János-utca) 3., A Patronázs Egyesület titkári hivatala Str. George Popa (Ferdinand-utca) 3. sz., A Patronázs Egyesület asztalos műhelye Str. Mana de aur (Aranysz-utca) 12. sz., Az anya és gyermekvédő Szövetség rendelő intézete Str. Anton Mocioni (Orczy-utca) 4. sz., Az aradi Anyavédő Egyesület szülőintéze Strada Marasesti (Kossuth-utca) 46. sz., Az aradi Patronázs Egyesület varrodája Str. Marasesti (Kossuth-utca) 56. sz. 3489

SCHICHT-SZAPPAN

valódi csak

"SCHICHT"

névvel és

"SZARVAS"

vagy

"KULCS"

védjeggyel.

8968

Óvás!

Védjegyeinket utánozzák a Silány utánzatokat utasítsunk vissza!

A SCHICHT-SZAPPAN MINŐSÉGE UTÁNOZHATATLAN!

Dávid József

a Schicht-művek képviselője Arad, Bul. Gen. Dragalina (Apponyi-ut) 1.

UTAZÓ

Gyakorlott, ügyes, szakmabeli

EGYELSŐRANGU LIKÖR és GYÜMÖLCSPALINKAGYAR részéről O-románia beutazására kerestetik. Feltétel a román nyelv tudása. Ajánlatok „A. 10.” jelige alatt e lap kiadóhivatalához küldendők. 3481

Elkészültek a közkedvelt viseletű bordó bagaria férfi cipők,

valamint fiú és leányka cipők Kitűnő anyag, olesó árak. — Tessék kirakatainkat megtekinteni. 1972

„Transilvania r.-t.”

(volt Cipőszövetkezet)

Plata Avram Ianou (Szabadság-tér) 14. sz.

KISEBBSZERŰ

fűrészüzemhez szakavatott gépész felvétetik.

:: Cim a kiadóhivatalban. ::

Értesítés!

Értesítem volt üzletfeleimet, barátaimat és jóakaróimat, hogy hadbavonulásom folytán megszüntetett

adás-vételi irodámat

Str. Tribunal Axente (Damjanich-utca) 14. szám alatt

újából megnyitottam.

Hirdetések felvétele eredeti áron. Vállalom ingatlanok, üzletek és mindenféle ingók adás-vevéseinek közvetítését a legelőnyösebb feltételek mellett.

Díjazás utólag!

Szives pártfogást kér: 3517

SZIRMAI A.

326—1921. g. sz.

ÁRLEJTÉSI HIRDETÉNY.

Arad t. h. i. f. város gazdasági széke a külhatárban lévő törvényhatósági utak kavicsolása iránt folyó évi szeptember hó 10-én délelőre 11 órakor a városháza tanácstermében árlejtést tart.

Bánatpénzü az I-ső kereseti összeg fog visszatartani.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta, a szóbeli árlejtések megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők. (Gazdasági hivatal 104. számú ajtó).

Arad t. h. i. f. város gazdasági széke 1921. évi szeptember hó 5-én tartott üléséből.

Gazdasági szék.

548—1921. szám.

HIRDETÉNY.

Az aradi dohánytermelési kerületi főnökség a kolozsvári Direcțiunea Regiunala R. M. S. folyó év 17845. számú rendelete alapján folyó hó 13-án délelőre 10 órakor 1 darab piros kancát fog elárverezni.

Az árverezés az aradi dohánybeváltó hivatalnál fog megtartatni. A kikiáltási ár 600 lei.

Az árverezők kötelesek a kifizőt napot és helyen 60 lei bánatpénzt letenni. 3520

Arad. Ia 8. Septembrie 1921.

Seful circumscriptiilor principal.

E. LOVASSY.

Kölcsönök, Házaknak

a lehető legelőnyösebben azonnal folyósítok.

Herzog Sándor

eladását és vételét előnyösen közvetítem: 2948

bankbizományi irodája Weitzer J.-u. 15.

Aradváros I. ker. előjárósága.

13409—1921.

HIRDETÉNY.

Tudomásul hozatik, hogy a Marile Stat Major a Ministerul de Interne-nél közbenjár, hogy a volt Osztrák-Magyar hadsereg által ki nem egyenlített rekviráló bonoknak a felszámolási módokat elrendezze, ezen ügy nem tartozván a Ministerul de Rasbol-nak a hatáskörébe.

Egyidejűleg tudomásul hozatik, hogy a Ministerul de Finante 218648. sz. 1921. III. 16-iki keltű megkeresésével tudomásunkra hozza, hogy a 1656. t.-c. rendelkezése a hadi károkra vonatkozólag a csatolt területekre ki nem terjed.

Arad. 1921. szeptember hó 1-én.

Pociolan.

előjáró.

Aradváros I. ker. előjárósága.

13410—1921.

HIRDETÉNY

A ministerul de interne dir. Gen. din Cluj No. 1484—1921. sz. rendelete alapján felhívom az alatt felsorolt egyéneket, kiknek visszamaradt csomagjaik Langatica (Italia) állomáson visszamaradtak, hogy hivatalomnál haladéktalanul jelentkezzenek:

1. Gheorge Paulisan, com. Murány, jud. Timis.

2. Ivan Ioan jud. Bihar.

3. Teodor Popa.

4. Tamás Babis.

5. Martin Ziss.

6. Florea Paucari.

7. Macavei Ivan.

8. Matei Mulsan.

9. Nicolae Racz.

10. Haralump Mailat Deaimi, com. Fogaras.

11. Narili Zalea Cilan, jud. Szolnok-doboka.

12. Rames Dimitru.

13. Ladiana Tuch, Borgia Mikoreana, jud. Bistrita.

14. Ivan Iudela, Peshava.

15. Vasile Otic, jud. Bistrita-Nasod.

16. Albert Iosif Sárpatak, jud. Tarna-Mare.

Arad 1921. augusztus hó 31.

Pociolan, s. P.

I. kerületi előjáró.

Ujabb szállítmány :: **WOLFNER-TALPAK és Century sevrók érkeztek Steiner Testvérek** borkereskedésében Calea Banatului (Asztalos Sándor-utca) 2. szám. 3527